

مقالات مروری

شعله ارسطوپور

عضو هیئت علمی دانشگاه فردوسی مشهد

Arastoopoor@gmail.com

مقاله مروری چیست؟

■ مقالات مروری تولیدات دانشگاهی و علمی ارزشمندی هستند که توسط متخصصان به رشته تحریر در می آیند. متخصصانی که نه تنها با توسعه و رشد پژوهشی و فنی رشته مورد نظر آشنایی دارند بلکه توانایی ارزیابی چگونگی وضعیت کنونی رشته را داشته و امکان ارائه دیدگاه های عالمانه و راهنمایی های دوراندیشانه در خصوص زمینه مورد نظر را دارا هستند (انتشارات الزویر).

جدول ۴-۷. وضعیت مقالات مروری مورد بررسی از نظر میزان توجه به عناصر لازم در چکیده

علم اطلاعات و دانش‌شناسی	علوم اجتماعی	روانشناسی	علوم تربیتی	
٪ ۲۲/۸۶	٪ ۷۷/۷۲	٪ ۵۴/۲۷	٪ ۷۳	بیان کلی زمینه‌ها و بسترهای مشکل
٪ ۲۲/۸۶	٪ ۲۶/۴۲	٪ ۴۶/۵۸	٪ ۲۵/۴۶	بیان کلی مشکل
٪ ۹۰/۸۶	٪ ۴۱/۹۷	٪ ۸۱/۲	٪ ۳۷/۴۲	بیان مساله به صورت عام
٪ ۸۴/۵۷	٪ ۸۸/۶	٪ ۸۸/۸۸	٪ ۹۵/۴	بیان منظر مقاله به مساله
٪ ۳۳/۷۱	٪ ۸/۸۱	٪ ۴۳/۶	٪ ۱۸/۴	بیان چگونگی انجام مرور
٪ ۴۴	٪ ۲۳/۳۲	٪ ۴۳/۶	٪ ۳۸/۶۵	بیان چگونگی ارائه نتایج
٪ ۳۳/۱۴	٪ ۲۹/۵۳	٪ ۲۸/۲	٪ ۳۸/۰۴	ارائه خلاصه‌ای از دانش مضبوط
٪ ۵۷/۷۱	٪ ۲۶/۴۲	٪ ۴۷/۸۶	٪ ۴۸/۴۷	بیان چگونگی اتمام مقاله
٪ ۴۱/۱۴	٪ ۲۳/۳۲	٪ ۶۵/۳۸	٪ ۴۴/۱۷	ارائه خلاصه‌ای از مسائل یافت شده
٪ ۱۴/۲۸	٪ ۱۱/۹۲	٪ ۱۶/۲۴	٪ ۹/۵۱	پیشنادهایی برای حل مشکل
٪ ۲/۲۸	٪ ۱/۰۴	۰	٪ ۰/۹۲	پیشنادهایی برای پژوهش‌های بعدی

جدول ۴-۸. وضعیت مقالات مروری مورد بررسی از نظر میزان توجه به عناصر لازم در متن مقاله

علم اطلاعات و دانش‌شناسی	علوم اجتماعی	روانشناسی	علوم تربیتی	
٪ ۹۸/۲۹	٪ ۹۶/۸۹	٪ ۷۹/۰۶	٪ ۹۷/۵۵	مقدمه: پیش زمینه لازم برای شروع بحث
٪ ۷۹/۴۳	٪ ۸۹/۱۲	٪ ۷۹/۰۶	٪ ۹۴/۱۷	توزیع متوازن استناد در سراسر متن
٪ ۳۳/۱۴	٪ ۳۳/۶۸	٪ ۳۳/۳۳	٪ ۴۱/۷۲	بیان دقیق هدف از مرور
٪ ۴/۵۷	٪ ۳/۶۳	٪ ۲۰/۳۷	٪ ۳/۰۷	روش جستجو
٪ ۱۰/۲۹	٪ ۹/۳۳	٪ ۴۴/۰۲	٪ ۱۵/۳۴	منابع مورد جستجو
٪ ۶/۶۹	٪ ۲/۵۹	٪ ۲۶/۴۹	٪ ۵/۸۳	نحوه انتخاب و مدرک‌های تحلیل
٪ ۱/۱۴	٪ ۰/۵۱	٪ ۳/۸۵	۰/۶۱	بازه زمانی و گستره مورد جستجو
٪ ۹۶/۵۷	٪ ۶۳/۷۳	٪ ۹۷/۴۴	٪ ۶۸/۰۹	خلاصه‌سازی دانش
٪ ۱	٪ ۹۵/۵۸	٪ ۹۶/۱۵	٪ ۹۸/۴۷	تحلیل نتایج
٪ ۳۷/۱۴	٪ ۳۴/۷۲	٪ ۵۱/۲۸	٪ ۴۳/۵۶	پیشنهاد برای حل مشکلات
٪ ۱۲/۵۷	٪ ۱۱/۹۲	٪ ۳۵/۸۹	٪ ۱۵/۳۴	پیشنهاد برای پر کردن شکاف‌های دانشی شناسایی شده
٪ ۰/۵۷	٪ ۱/۰۴	٪ ۱۸/۸	٪ ۰/۶۱	پیشنهاد چگونگی تعمیم یافته‌ها
٪ ۰/۰۴	٪ ۷/۷۷	٪ ۲۱/۷۹	٪ ۸/۲۸	پیشنهاد انجام پژوهش‌های بعدی

مرور انتقادی

Critical Review

- مرور انتقادی در پی نمایش اشراف نویسنده بر متون آن حوزه است. برای این کار متون را به دقت مورد پژوهش قرار داده و با رویکردی انتقادی کیفیت آنها را مورد بررسی قرار داده است.
- تحلیل و نوآوری مفهومی در این گونه از مرور وجود دارد
- مزیت؟
- عیب؟
- نمونه

مرور نوشتارها

Literature Review/ Narrative Review

- مرور نوشتارها به بررسی و مطالعه متون جدید و جاری می پردازد.
- هدف نشان دادن آنچه انجام شده است، برای ساختن پژوهش بر مبنای کار پیشین و جلوگیری از انجام کار تکراری با توجه به نقص ها و شکاف ها
- عیب؟
- نمونه

مرور انطباقی

Mapping Review

- مروری با هدف انطباق و دسته بندی متون موجود در یک حوزه موضوعی
- نتیجه این مرور می تواند انجام یک مطالعه مروری آتی و یا یک پژوهش جدید باشد.
- کمک به تصمیم گیری درخصوص کمیت و کفایت مطالعات انجام شده جهت انجام یک مرور جدید و انجام تحلیل های جدید.

■ عیب

■ نمونه

فرا تحلیل Meta-analysis

- تکنیکی که طی نتایج پژوهش های بارویکرد کیفی به صورت آماری ترکیب شده تا اثر دقیقتری را نسبت به نتایج پراکنده در پژوهشهای پیشین ارائه دهد.
- ارتباط بسیار عمیقی با مرورهای نظام مند دارند
- فرا تحلیل مستلزم انجام مرور نظام مند است.
 - کلیه مطالعات مورد نظر بایستی به اندازه کافی شباهت داشته باشند
 - جامعه
 - مداخله صورت گرفته
 - مقایسه های صورت گرفته
 - سنجه های همسان، نتایج همسان، روش سنجش و حتی زمان و مقاطع زمانی مشابه
- نمونه

مطالعات مروری آمیخته

Mixed Studies Review

■ انجام هرگونه مطالعه مروری که از روشهای مختلف در آنها استفاده شده باشد به عنوان نمونه یک مرور نظام مند همراه با مصاحبه با متخصصان

■ مزیت

■ عیب

■ نمونه

بررسی اجمالی

Overview

■ بررسی اجمالی اصطلاحی است که به هر گونه ای از خلاصه سازی متون گفته می شود. خلاصه سازی که با هدف بررسی متون و توصیف ویژگیهای آنها صورت می پذیرد.

■ مزیت

■ عیب

■ نمونه

مرور نظام مند مطالعات کیفی

Qualitative Systematic Review

- روشی برای مرور و مقایسه یافته های پژوهش های کیفی. دانش حاصل از چنین بررسی هایی معمولا به شکل گیری یک نظریه جدید، تحلیلی جامع تر، بازگویی یک نظریه و در مجموع رویکردی نو به یک پدیده می انجامد.
- رویکرد در این مرور بر گردهم آوری تاکید ندارد بلکه برخلاف فراتحلیل در پی تحلیل پدیده و گسترش ابعاد یک مفهوم است
- [نمونه](#)

مرور سریع

Rapid Review

■ این دسته از مرور ها معمولا در چارچوب زمانی تعیین شده از جانب مدیر یا کارفرما تعریف شده و معمولا سمت و سوی سیاست گذارانه دارد... باهدف تعیین آنچه در متون می توان در خصوص سیاست های کلی و یا روندهای مورد استفاده در یک زمینه یافت

■ مزیت

■ عیب

■ [نمونه](#)

مرور دامنه ای

Scoping Review

- این روش از مرور به یک ارزیابی اولیه از اندازه و دامنه متون مرتبط با یک حوزه موضوعی می پردازد. این دسته از مرورها صورت می گیرند تا کمیت و کیفیت شواهد موجود را مشخص سازند.
- به عبارت بهتر مشخص می سازند که آیا نیاز به انجام یک مرور جدی در یک زمینه موضوعی وجود دارد یا خیر.
- بسیاری از ویژگی های مرور سیستماتیک را در بر می گیرند
- عیب؟
- نمونه

مرور وضعیتی

State of the art Review

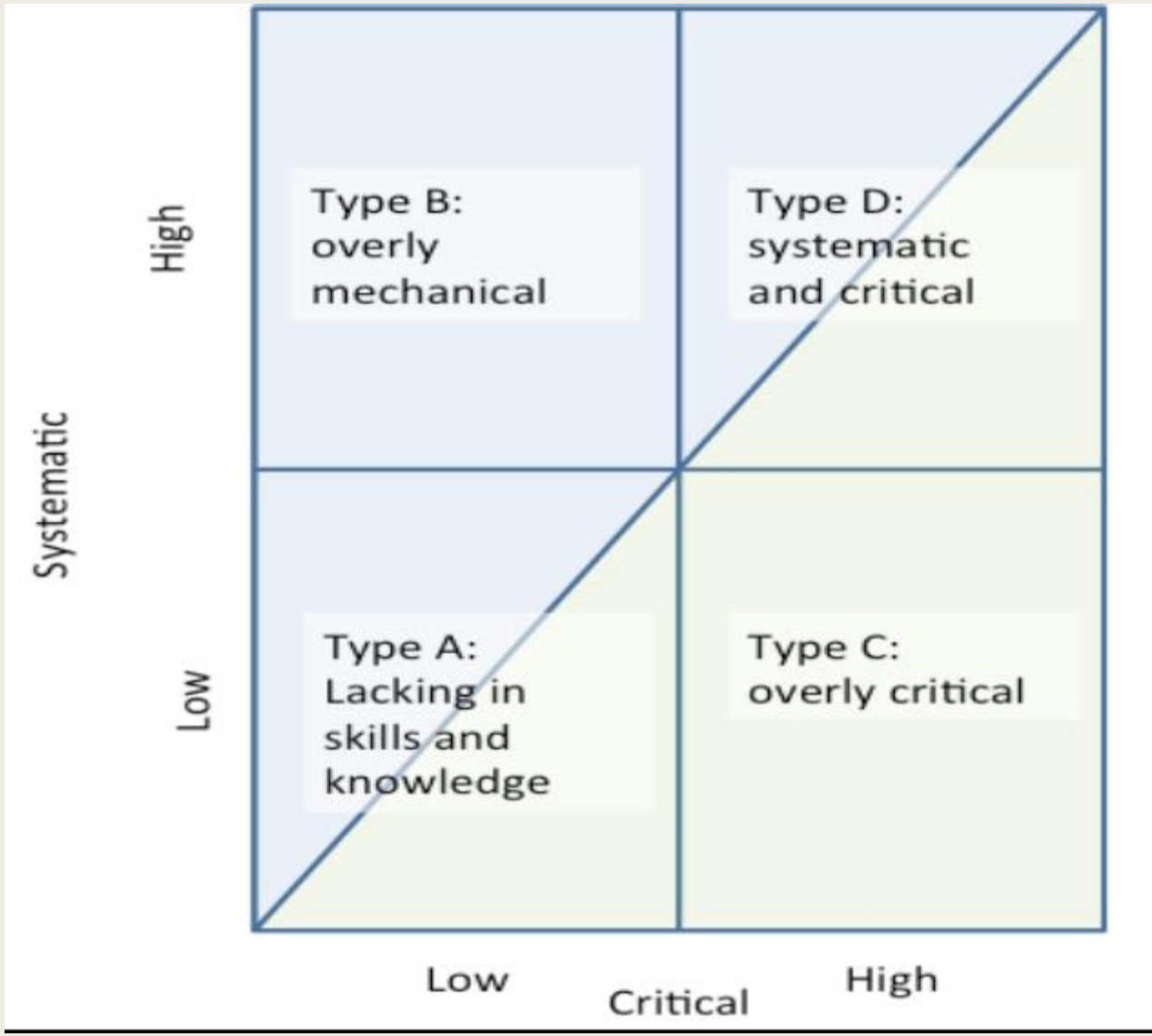
- در این نوع از مرور به صورت ویژه گونه ای از مرور متون در نظر گرفته می شود که به صورت خاص وضعیت حال حاضر یک موضوع را نشان می دهد در حالی که در مرور متون مطالعات گذشته نگر نیز مورد بررسی و مرور قرار می گیرند.

■ [نمونه](#)

مرور نظام مند

Systematic Review

- مهمترین ویژگی این دست از مرور ها جستجوی نظام مند برای یافتن شواهد جهت مطالعه و مرور است.
- معمولا برای انجام این دست از مرورها از دستور العمل های کاکرین استفاده می شود
- نمونه



مرورهای نظاممند شده Systematized Review

■ گونه ای از مرور است که نه تمام بلکه یکی یا چند نمونه خاص از ویژگیهای مرورهای نظام مند را در خود دارد.

■ مزیت

■ عیب

■ نمونه

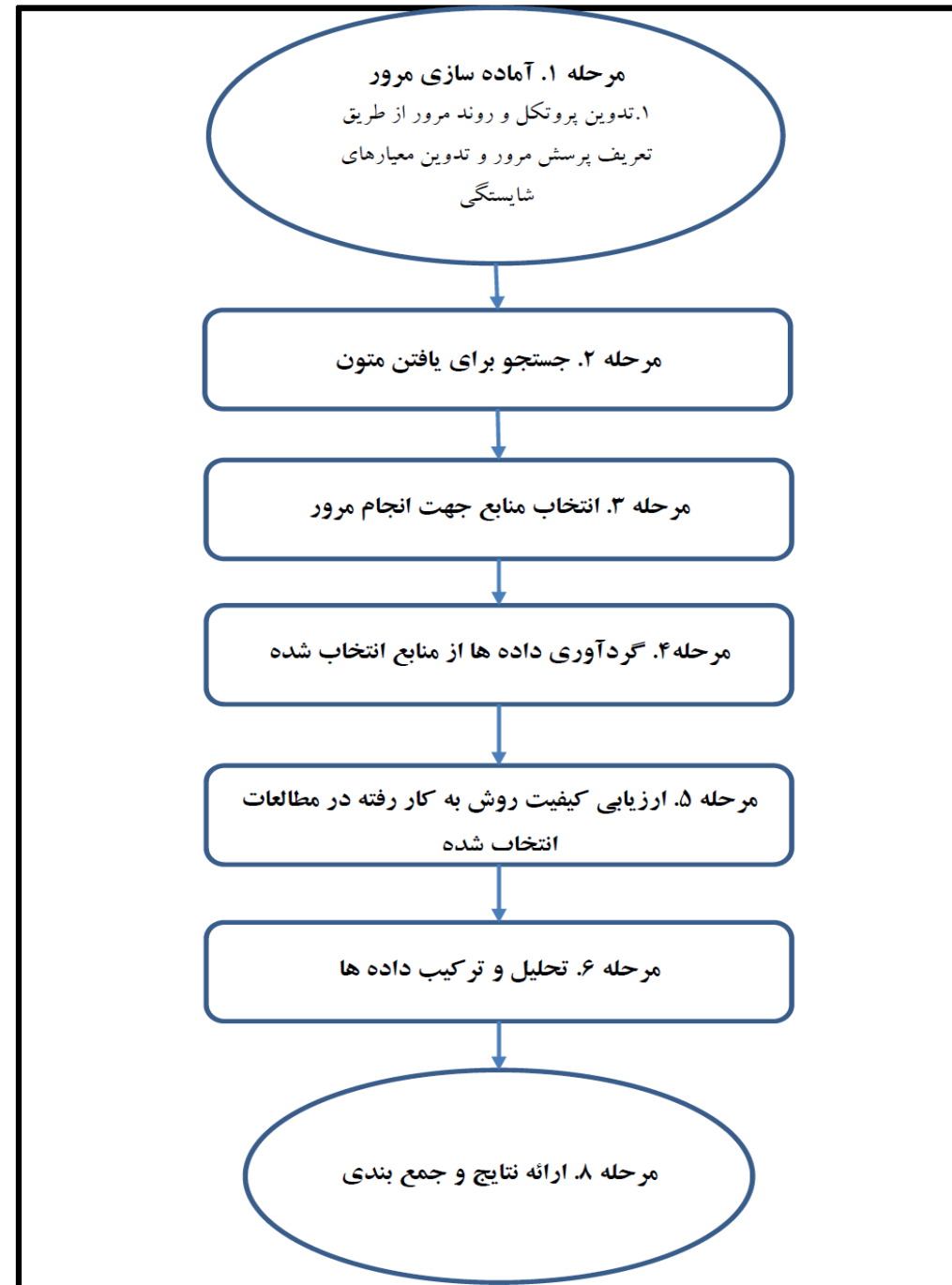
مرور چترگونه Umbrella Review

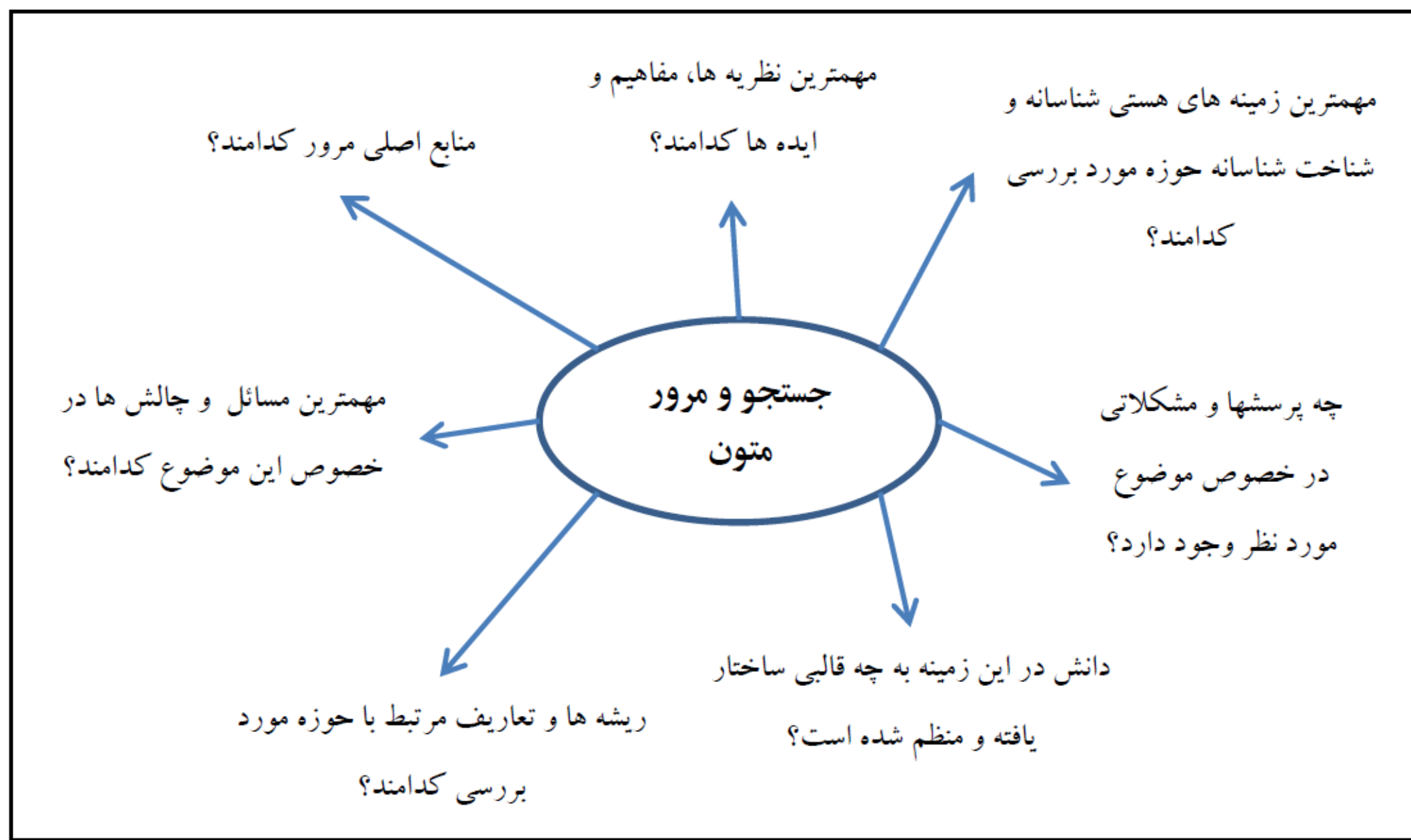
■ مرور چترگونه مکانیسمی برای گردهم آوری نتایج مرورهای سیستماتیک انجام شده
پیشین است.

■ مزیت

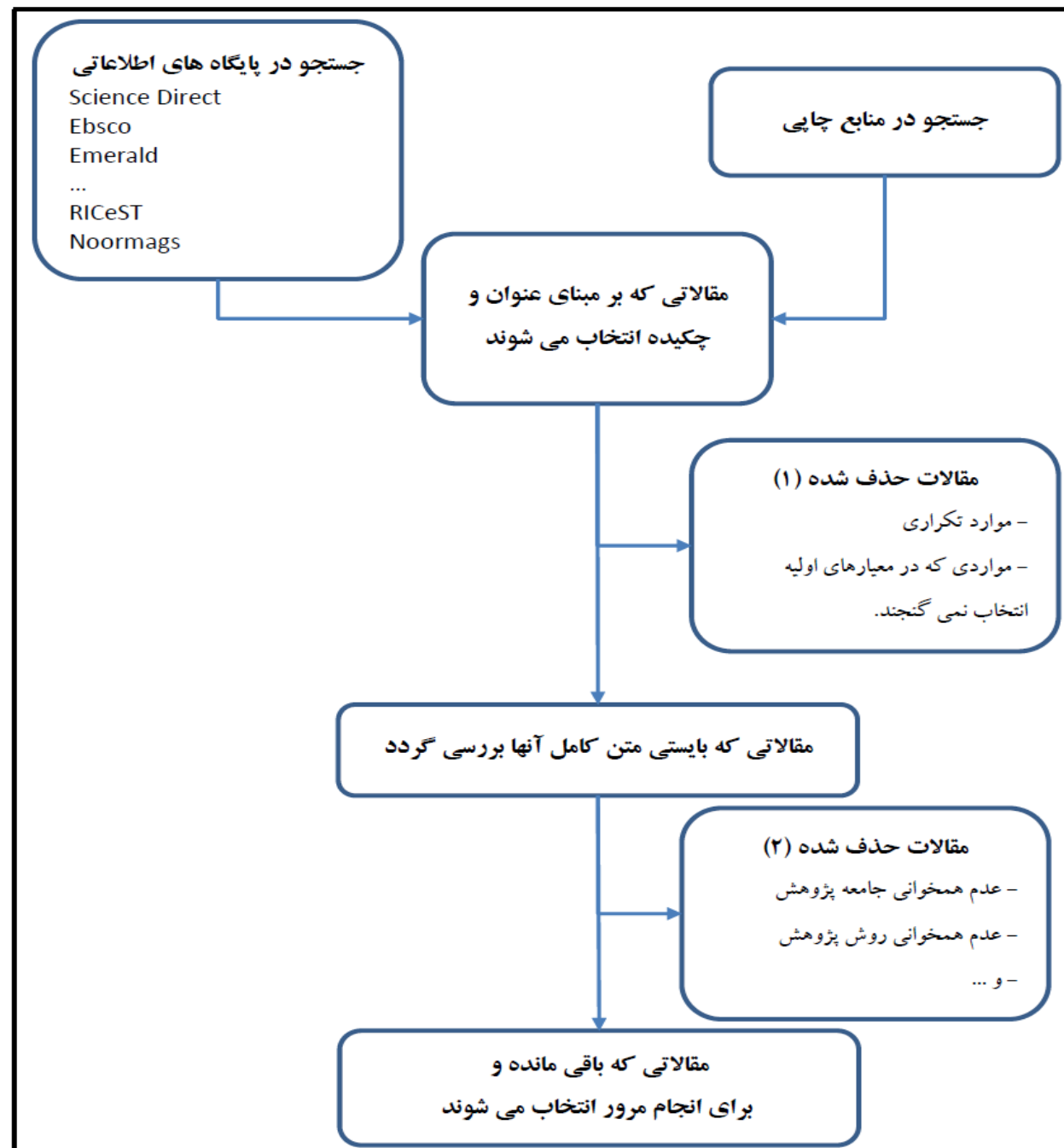
■ عیب

■ [نمونه](#)



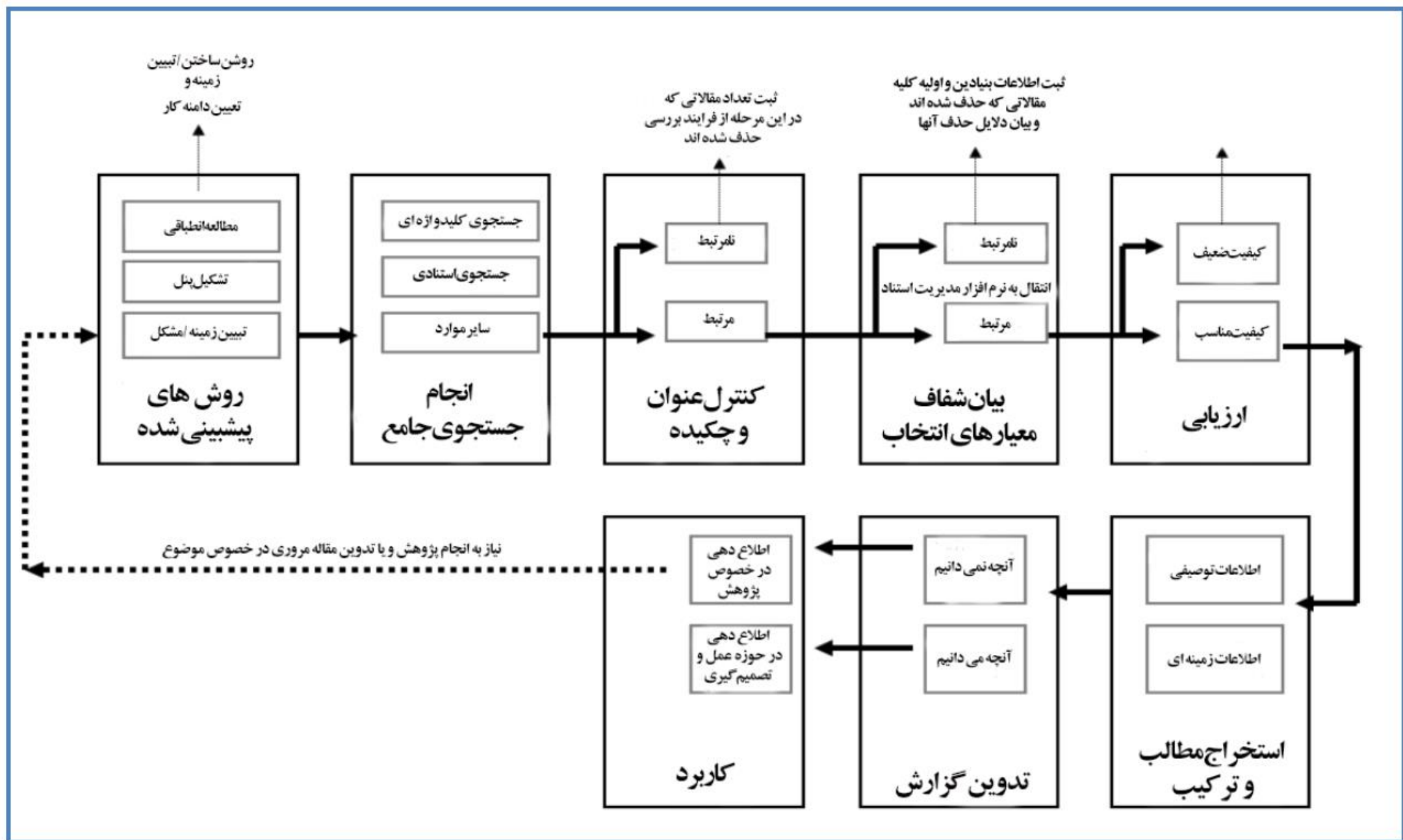


تصویر ۵ - ۲. شمایی از فاکتورهای تاثیر گذار بر انتخاب کلیدواژه ها و جستجو، شناسایی و انتخاب متون برای مرور

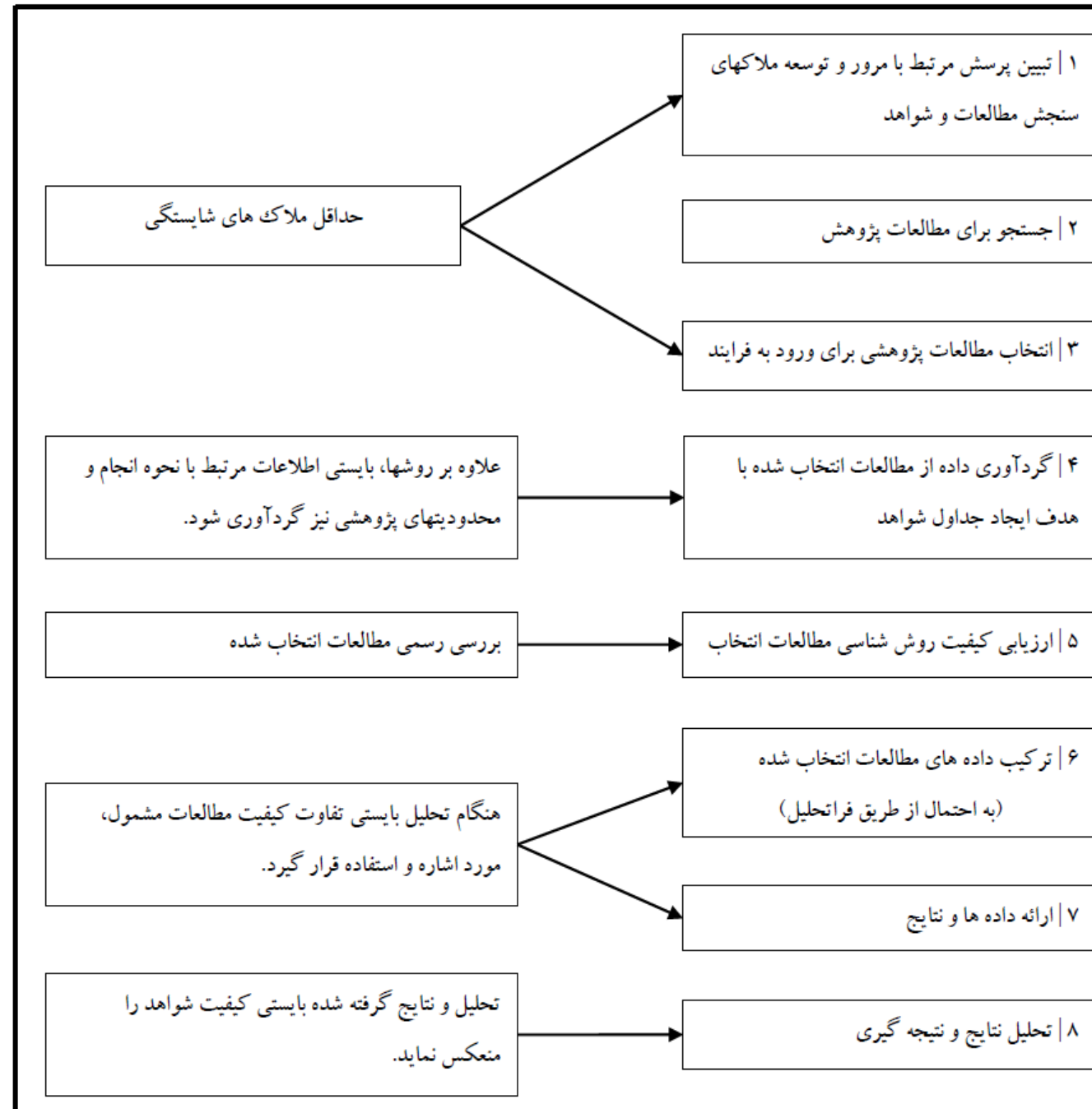


معیارهای مور نظر برای بررسی مقالات جهت ورود به فرایند مرور

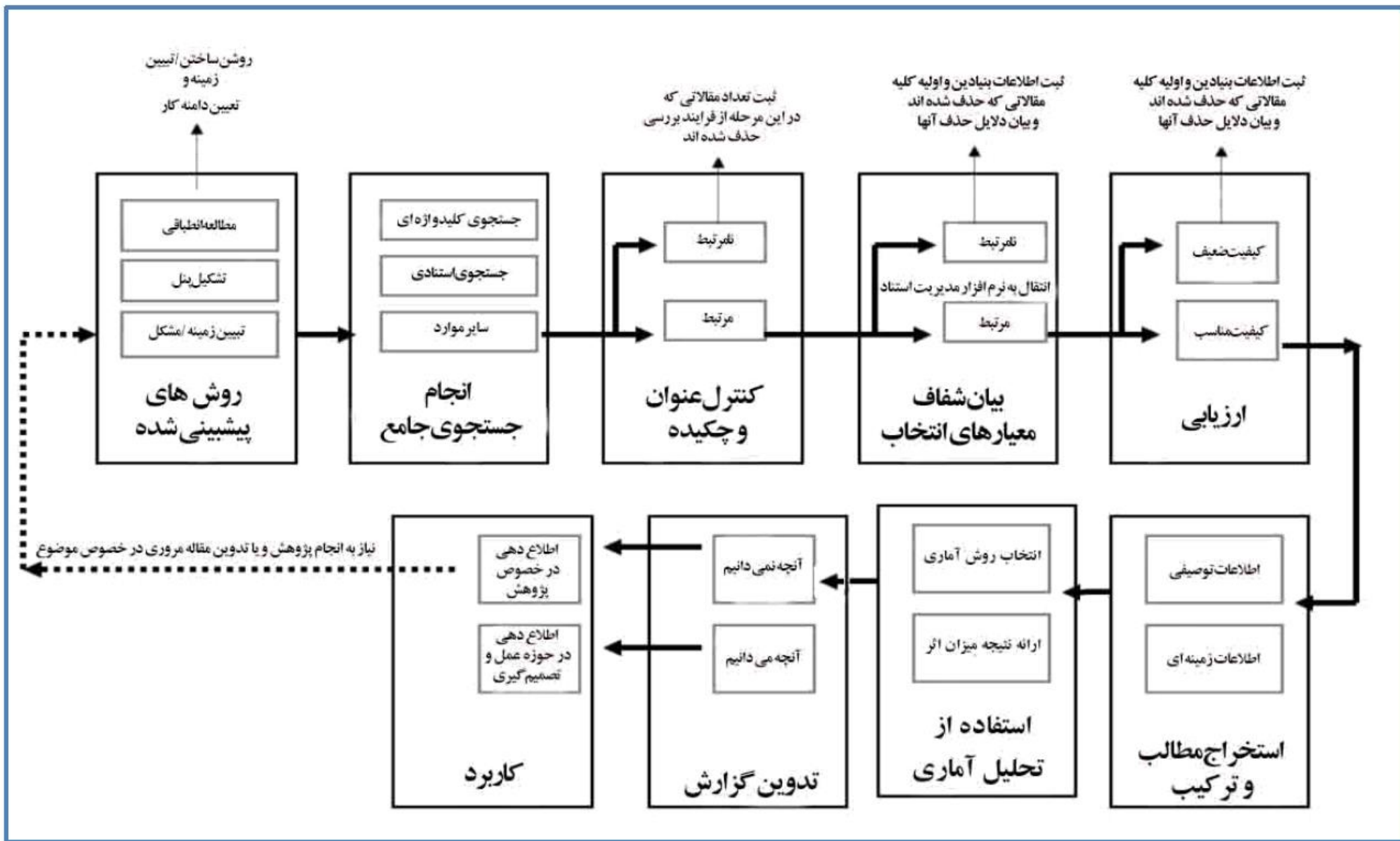
Elements to Consider	Level				Not Applicable
	0-Absence	1-Low	2-Medium	3-High	
Contribution	The article does not provide enough information to assess this criteria	The paper adds little to the body of knowledge in this area	Contribution to knowledge is trivial in importance and significance	Significant addition to current knowledge; fill an important theory gap	This element is not applicable to this paper
Theory	The article does not provide enough information to assess this criteria	Literature review is inadequate; Failure to motivate study with practical implications; No underlying economic story	Theoretical base is acceptable; Having practical rationales for study in some extent	Excellent review of prior literature; Strong theoretical basis; Study has important implications for practitioners	This element is not applicable to this paper
Methodology	The article does not provide enough information to assess this criteria	The idea of study is poorly executed; Inappropriate quantitative methods; Failure to justify proxies for economic variables	Justified research design; Acceptable proxies for economic variables; The idea of study is not fully executed	Research design adequately examine the theoretical argument; Proxies are adequately defined	This element is not applicable to this paper
Data Analysis	The article does not provide enough information to assess this criteria	Data sample insufficiency; Weak connection between statistical results and economic story; Inconclusive statistics	Appropriate data sample; Statistical results relates to economic story; Adequate statistics but inadequate explanation	Adequate data sample; Statistical results support theoretical arguments; Well explained statistics; Include limitation analysis	This element is not applicable to this paper



تصویر ۵-۴. شمایی از کلیت فرایند تدوین مقاله مروری نظام مند (Denyer, 2013)



تصویر ۵-۵. ملاك های ارزشیابی در فرایند های مختلف دخیل در تدوین مقالات مروری نظام مند



تصویر ۵-۶. شمایی از کلیت فرایند تدوین مقاله فراتحلیلی

اطلاعات چکیده

بیان کلی زمینه ها و بسترهای مشکل
بیان کلی مشکل
بیان مساله به صورت عام
بیان منظر مقاله به مساله
بیان چگونگی انجام مرور
بیان چگونگی ارائه نتایج
ارائه خلاصه ای از دانش مضبوط
بیان چگونگی اتمام مقاله
ارائه خلاصه ای از مسائل یافت شده
پیشنادهایی برای حل مشکل
پیشنادهایی برای پژوهشهای بعدی

اطلاعات متن مقاله

مقدمه: پیش زمینه لازم برای شروع بحث
توزیع متوازن استناد در سراسر متن
بیان دقیق هدف از مرور
روش جستجو
منابع مورد جستجو
نحوه انتخاب و مدرک های تحلیل
بازه زمانی و گستره مورد جستجو
خلاصه سازی دانش
تحلیل نتایج
پیشنهاد برای حل مشکلات
پیشنهاد برای پر کردن شکاف های دانشی شناسایی شده
پیشنهاد چگونگی تعمیم یافته ها
پیشنهاد انجام پژوهش های بعدی